

Glasrösten

Namn: .....

Klass: .....

Hej, det är jag. Disco. Ja, vi sågs ju nyss, i Eufonia. Jag hoppas att Glasrösten har väckt tankar hos dig. Kanske har du börjat fundera över musikens kraft och hur den kan påverka oss människor?

Har det hänt dig någon gång, att du har hört en låt från när du var yngre och snabbt färdats tillbaka till just de känslorna du hade då? Visst är det magiskt att musiken kan hitta in i dina känslor, som om den har en hemlig dörr till oss människor.

Musik har funnits i alla tider och i alla kulturer men utövats på olika sätt. Musik har till exempel använts i konsten, i religionen och i politiken för att påverka våra känslor.

I det här materialet ska vi fördjupa oss i just känslor. Vi ska fundera över ord, symboler och begrepp som används för att uttrycka känslor. Vi ska också utforska nyanser och värdeladdningar. För precis som musik lockar fram olika känslor kan också olika ord och begrepp beskriva olika känslouttryck.

Vi ska också, med hjälp av musiken, hitta några språkliga knep för att minnas och lära.

Men som du vet måste vi ta det från början. För allting börjar vid Capo....

Vad betyder Capo i musikens värld?

.....
.....
.....

Varför, tror du, att författaren har valt att gestalta Capo som ett lejonhuvud? (Ledtråden finns i det italienska språket)

.....
.....
.....

En ynkelig svart prick.
Vid första anblick är noter bara små prickar på ett papper. Men noter är mer än så. De tillhör musikens språk, som faktiskt är ett av de största språken som finns, eftersom det används i många länder.

Vilket ord bildas om du läser not baklänges?

.....
.....
.....

Vad är det för skillnad på en not och en ton?

.....
.....
.....

Att se världen genom känslor

Våra känslor kan påverka hur vi ser på världen. Trots att vi med våra ögon ser samma sak kan två människor uppfatta det helt olika. När en författare ska gestalta hur en person känner är det vanligt att istället beskriva vad personen ser.

Läs sid 75 i Glasrösten och fundera över hur Aida upplever Adagiodalen.

Läs sedan sid 86 och fundera över samma sak.

Varför upplever Aida Adagiodalen på olika sätt?

A series of horizontal dotted lines for writing.

Nyanser i ord

Den kalla grottan i Kakofonien möter Aida Furiosa och ser hur hennes ögon lyser av raseri. Att författaren valt just ordet "raseri" istället för ilska beror på att hon vill beskriva något ännu starkare. Hon beskriver det som att ilskan nästan brinner i Furiosas ögon.

Läs synonymerna nedan och gradera dem (sätt ett kryss) efter hur mycket ilska du tycker att de ger uttryck för.

Ordet synonym är grekiska och betyder "lika ord". Men synonymer behöver inte betyda exakt samma sak. Det är just det som gör synonymer så värdefulla. Det är dess små olikheter som skapar nyanser i språket och gör det intressant.

Exempel

Rasande

Irriterad

Ursinnig

Upprörd

Rabiat

Uppretad

Stött

Förbannad

Putt

Vansinnig

Den vackraste platsen jag vet

Eufonia beskrivs i boken som en vacker musikvärld. Men om man alltid, som i texten nedan, använder ordet vacker om allt det storslagna i Eufonia skulle musikvärlden beskrivas utan nyanser.

Läs först igenom texten. Skriv sedan om texten nedan men byt ut orden ”vacker/vackra” mot synonymer. Du kan använda dig av synonymerna i rutan nedan eller söka efter andra.

Det finns en *vacker* musikvärld dit jag alltid längtar. Den börjar vid den *vackra* skogen Cantabile. Skogen är verkligen *vacker* med sina färgglada *vackra* träd och *vackert* slingrande stigar. Från berget på andra sidan skogen har jag utsikt över *vackra* sjön Largo. Sjön är *vacker* när ljuskällorna från bron glittrar *vackert* i vattnet. Tänk att det finns en plats i världen som väcker så många *vackra* känslor och dit alla kan längta.

Det finns en ..... musikvärld dit jag alltid längtar. Den börjar vid den ..... skogen Cantabile. Skogen är verkligen ..... med sina färgglada ..... träd och ..... slingrande stigar.

Från berget på andra sidan skogen har jag utsikt över ..... sjön Largo. Sjön är ..... när ljuskällorna från bron glittrar ..... i vattnet.

Tänk att det finns en plats i världen som ..... så många ..... känslor och dit alla kan längta.

Förslag:

storslagen

skön

ljuvlig

underbar

praktfull

fager

tjusig

grann

stätlig

betagande

Motsatsord

Minns du ljudet från Infernas visselpipa? Kommer du ihåg beskrivningen av kråkfåglarnas skrånande och skrikande i Kakofonien?

Kakafoni betyder ljud/oväsen och Eufoni betyder välljud. Dessa ord är motsatser till varandra. Ett annat ord för motsatsord är antonym.

Vad är motsatsordet till antonym?

Skriv ett motsatsord till glad

Skriv ett motsatsord till modig

Om du vill uttrycka motsatsen går det också att, till en del ord, lägga till prefixet "o-" för att uttrycka motsats. Till exempel tur-otur eller rädd-orädd.

Skriv ner egna ord där o-prefixet används för att uttrycka motsats.

Du kan också använda O-prefixet för att uttrycka något som inte är önskat. Till exempel oväder eller odjur.

Skriv ner egna ord där o-prefixet används för något som är oönskat.

Prefix kallas bokstäver (förstavelser) som sätts före ett ord för att ändra ordets betydelse, till exempel o-lämplig. Pre betyder före och fix betyder fästa.

Minnesträning, liknelser & ordlekar

*T*ycker du att musikens språk kan vara lite svårt att lära sig? Det är i så fall inte så konstigt. De flesta ord härstammar från italienskan och det är självklart inte helt lätta för oss att lägga på minnet.

Skapa bilder kring ord

*E*tt sätt att minnas svåra ord kan vara att måla upp bilder i huvudet.

I Glasrösten har författaren valt att gestalta musiktermer som karaktärer eller miljöer för att skapa bilder som gör det lättare för läsaren att minnas musiktermen.

Exempel

*T*boken finns en hund som heter Barbaro. Hon beskrivs som en stor vildhund med dräglände käft och ett skall vars eko nästan aldrig tar slut. Genom att se den vilda hunden framför sig kan man lättare komma ihåg att musiktermen barbaro betyder barbariskt och vilt (även om hon egentligen är väldigt snäll). När du ska spela ett instrument och ser musiktermen barbaro så ska du alltså spela just barbarisk och vilt.

*O*m du tittar i det Eufoniska lexikonet, i början av boken, kommer du hitta fler musiktermer som är gestaltade som karaktärer.

1. Välj tre musiktermer i lexikonet som motsvarar karaktärer i boken.
2. Skriv först ner musiktermernas betydelse.
3. Skriv sedan ner vilka karaktärer de motsvarar i boken och vilka egenskaper författaren har valt att ge karaktärerna.

Att skriva i bilder

*B*ildspråk är ett övergripande begrepp för olika sätt att uttrycka sig med just bilder i språket för att det ska bli mer träffande och tänkvärt. Du kan använda bildspråk på olika sätt t.ex. genom liknelser eller metaforer.

*A*tt använda liknelser innebär att du jämför två olika begrepp. Liknelser ska just likna och därför finns det oftast jämförelseord med i meningen: oftast som, men ibland liksom eller såsom.

I Glasrösten används ofta liknelser för att du som läsare lättare ska relatera till hur Aida känner sig.

*H*är har du två exempel ur Glasrösten på liknelser:

”De varma vindarna smekte mig, som ett sammetslent täcke mot min hud.” (Sid 49)

”Mitt hjärta slog som en bastrumma i en hådrockslåt.” (sid 118)

Kan du hitta tre andra exempel på liknelser i Glasrösten? Skriv också en egen liknelse.

.....

.....

.....

.....

I Glasrösten finns fjärilsnoter. Varför tror du att författaren har valt att kalla dem så och vilken musikterm är det egentligen som författaren syftar på?

.....

.....

.....

Varför tror du att borgen i Eufonia är döpt till Oktavia?

.....

.....

.....

Vilka bor i borgen? Skriv dem i tonföljd.

.....

.....

.....

Reflektioner kring musik och känslor

*A*ida är blind på sitt ena öga. Men fröken Felicia hävdar bestämt att Aida har ena ögat vänt utåt och det andra vänt inåt, mot sig själv. Att hon kan se andra saker med sitt blinda öga.

Vad tror du att Felicia menar med det? Vad tror du att Aida kan se som inte andra ser?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*M*ånga människor får gåshud när de lyssnar på viss musik. Det beror på att musiken ansluter till områden i hjärnan som kopplas till känslor. Det kan vara olika typer av känslor.

Skriv ner en låt som har gett dig gåshud eller som du får starka känslor av.
Beskriv hur du känner när du lyssnar på låten.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

I Glasrösten är musiken hotad av Inferna och hennes kråkfåglar. Skriv ner dina tankar om hur ditt liv skulle påverkas om musiken försvann. I vilket sammanhang skulle du sakna musiken mest?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

